

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 29 april 2004 *

I de förenade målen C-199/01 P och C-200/01 P,

IPK-München GmbH, München (Tyskland), företrätt av H.-J. Prieß, Rechtsan-
walt, med delgivningsadress i Luxemburg,

och

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av J. Grunwald, i egenskap
av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

angående två överklaganden av dom meddelad den 6 mars 2001 av Europeiska
gemenskapernas förstainstansrätt (tredje avdelningen) i mål T-331/94, IPK-
München mot kommissionen (REG 2001, s. II-779), i vilka det förs talan om att
denna dom delvis skall upphävas,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av domarna V. Skouris, tillförordnad ordförande på sjätte avdelningen, J. N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet, R. Schintgen och F. Macken (referent),

generaladvokat: J. Mischo,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 10 juli 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 IPK-München GmbH (nedan kallat IPK) och Europeiska gemenskapernas kommission har, genom var sin ansökan som inkom till domstolens kansli den 14 maj 2001, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 6 mars 2001 i mål T-331/94, IPK-München mot kommissionen (REG 2001, s. II-779) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten ogiltigförklarade kommissionens beslut av den 3 augusti 1994 att inte till IPK utbetala resterande finansiellt stöd som beviljats inom ramen för ett projekt avseende skapandet av en databank med uppgifter om ekologisk turism i Europa (nedan kallat det omtvistade beslutet).

- 2 Genom beslut av domstolens ordförande av den 15 oktober 2001 förenades de båda målen vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen.

Bakgrund till tvisten

- 3 Bakgrunden till tvisten, såsom förstainstansrätten har fastställt den i den överklagade domen, har sammanfattats i punkterna 4–18 i denna dom.
- 4 Den 26 februari 1992 offentliggjorde kommissionen i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* en inforan av förslag om stöd till projekt inom turism- och miljöområdet (EGT C 51, s. 15).
- 5 Den 22 april 1992 lämnade IPK, som är verksamt inom turistnäringen, in ett förslag till kommissionen avseende skapandet av en databank med uppgifter om ekologisk turism i Europa (nedan kallat förslaget). Databanken skulle kallas ”Ecodata” (nedan kallat projektet). I förslaget, som omfattade sju stadier för genomförandet av projektet, angavs att IPK skulle ansvara för samordningen av projektet och att bolaget, vad gällde projektets genomförande, skulle bistås av tre partner, nämligen det franska företaget Innovence, det italienska företaget Tourconsult och det grekiska företaget 01-Pliroforiki.
- 6 Genom skrivelse av den 4 augusti 1992 informerades kommissionen IPK om sitt beslut att bevilja ett stöd på 530 000 ecu till projektet, vilket utgjorde 53 procent

av de planerade utgifterna för projektet, och uppmanade IPK att underteckna och återsända stödmottagarens förklaring (nedan kallad förklaringen), vilken bifogades skrivelsen och som innehöll villkoren för mottagande av stödet.

- 7 I förklaringen angavs att 60 procent av stödbeloppet skulle utbetalas när kommissionen mottog den i vederbörlig ordning undertecknade förklaringen från IPK och att resten skulle utbetalas när kommissionen hade mottagit och godtagit olika rapporter om projektets genomförande, det vill säga en mellanliggande rapport som skulle inges inom tre månader från projektets påbörjande och en slutrapport, till vilken räkenskaperna skulle bifogas, som skulle inges inom tre månader efter projektets fullbordan och senast den 31 oktober 1993.
- 8 Förklaringen undertecknades av IPK den 23 september 1992 och mottogs av kommissionens generaldirektorat "Företagspolitik, handel, turism och näringsdrivande föreningar" (GD XXIII) den 29 september 1992.
- 9 Genom skrivelse av den 23 oktober 1992 underrättade kommissionen IPK om att den förväntade sig att erhålla den första rapporten den 15 januari 1993. I samma skrivelse bad kommissionen också IPK att inge två andra mellanliggande rapporter, varav den ena skulle inges den 15 april 1993 och den andra den 15 juli 1993. Slutligen upprepade kommissionen att slutrapporten skulle inges senast den 31 oktober 1993. Kommissionen föreslog också IPK att ett tyskt företag, Studienkreis für Tourismus (nedan kallat Studienkreis) skulle delta i projektet.
- 10 Den 24 november 1992 kallade avdelningschefen vid GD XXIII IPK och O1-Pliroforiki till ett möte, som ägde rum utan Innovence och Tourconsult. Under detta möte krävde avdelningschefen att O1-Pliroforiki skulle anförtros huvuddelen av arbetet och beviljas merparten av medlen. IPK godtog inte detta krav.

- 11 Den första delen av stödet, 318 000 ecu (60 procent av det totala stödet om 530 000 ecu), utbetalades i januari 1993.

- 12 Under ett möte vid kommissionen som ägde rum den 19 februari 1993 diskuterades Studienkreis deltagande i projektet. Några dagar efter detta möte fråntogs nämnde avdelningschef vid GD XXIII ärendet. Därefter inleddes ett disciplinförfarande mot honom som utmynnade i att han avsattes.

- 13 Slutligen deltog inte Studienkreis i genomförandet av projektet. IPK, Innovence, Tourconsult och 01-Pliroforiki träffade den 29 mars 1993 formellt ett avtal om fördelningen av arbetsuppgifter och medel inom ramen för projektet. Denna fördelning uttrycktes tydligt i IPK:s första rapport som gavs in i april 1993.

- 14 IPK lämnade en andra rapport i juli 1993 och en slutrapport i oktober 1993. IPK inbjöd också kommissionen till en förevisning av utfört arbete, vilken ägde rum den 15 november 1993.

- 15 Genom skrivelse av den 30 november 1993 meddelade kommissionen IPK att den ansåg att arbetet som utförts fram till den 31 oktober 1993 inte på ett tillfredsställande sätt överensstämde med vad som hade förutsagts i förslaget och att den därför inte var skyldig att betala resterande 40 procent av dess erbjudna stöd på 530 000 ecu till detta projekt. Kommissionen redogjorde för skälen för sitt ställningstagande i punkterna 1–5 i nämnda skrivelse på följande sätt:

¹ Projektet är långt ifrån fullbordat. I det ursprungliga förslaget angavs att det femte stadiet i projektet skulle vara en prövotid. Det sjätte och det sjunde

stadiet skulle bestå i en utvärdering av systemet respektive en expansion av systemet (till de 12 medlemsstaterna), och av tidsschemat på sidan 17 i förslaget framgår tydligt att dessa stadier skulle fullbordas som en del i det projekt som kommissionen skulle bidra till finansieringen av.

- 2 Testfrågeformuläret var alldeles för detaljerat för projektet i fråga, särskilt med beaktande av tillgängliga medel och projektets karaktär. Det borde ha varit baserat på en mer realistisk bedömning av vilken information som personer som arbetar med turism- och miljöfrågor huvudsakligen har behov av ...

- 3 Ett antal databaser skulle länkas samman för att upprätta ett distributivt datorsystem. Detta hade inte skett den 31 oktober 1993.

- 4 Beskaffenheten av och kvaliteten på uppgifterna från testområdena motsvarar inte alls förväntningarna, i synnerhet som det bara rörde sig om fyra medlemsstater med tre områden i varje stat. En stor del av uppgifterna som ingår i systemet är antingen av marginellt intresse eller irrelevanta för frågor avseende miljöaspekter på turism, särskilt på regional nivå.

- 5 Av dessa och andra skäl, som också är uppenbara, framgår det tillräckligt klart att projektet har blivit illa lett och samordnat av [IPK] och att det inte har genomförts på ett sätt som överensstämmer med dess åtaganden.”

- 16 I denna skrivelse meddelade kommissionen vidare IPK att den skulle försäkra sig om att de 60 procent av stödet som redan utbetalats, det vill säga 318 000 ecu, enbart använts för att i enlighet med förklaringen genomföra projektet. I punkterna 6–12 i nämnda skrivelse kommenterade kommissionen IPK:s rapport om användningen av medlen.
- 17 Detta företag invände mot innehållet i skrivelsen av den 30 november 1993, bland annat genom en skrivelse till kommissionen av den 28 december 1993. Den 29 april 1994 träffades IPK och representanter för kommissionen för att diskutera tvisten.
- 18 Genom det omtvistade beslutet meddelade direktören vid GD XXIII IPK att det inte fanns något i bolagets skrivelse av den 28 december 1993 som hade kunnat få kommissionen att ändra uppfattning. Han bekräftade att kommissionen, av de skäl som angavs i skrivelsen av den 30 november 1993, inte skulle göra några fler utbetalningar till projektet. Vidare skulle den tillsammans med de andra avdelningarna undersöka huruvida den skulle begära att IPK skulle återbetala en del av de 60 procent av stödet som redan betalats.

Förfarandet

- 19 IPK väckte talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet genom ansökan som registrerades vid förstainstansrättens kansli den 13 oktober 1994.
- 20 Genom dom av den 15 oktober 1997 i mål T-331/94, IPK mot kommissionen (REG 1997, s. II-1665), ogillade förstainstansrätten talan.

21 Förstainstansrätten slog fast följande i punkt 47 i domen:

”... [IPK] [kan] inte klandra kommissionen för att ha försenat projektets genomförande. I detta avseende kan det konstateras att [IPK], som skulle samordna arbetet, väntade ända till mars 1993 innan den inledde förhandlingar med sina partner om fördelningen av uppgifterna för att genomföra projektet. Således lät [IPK] halva tiden för projektets genomförande passera innan något faktiskt arbete rimligtvis kunde påbörjas. Även om [IPK] har framlagt vissa uppgifter om att en eller flera av kommissionens tjänstemän lade sig i projektet på ett besvärande sätt under perioden mellan november 1992 och februari 1993, har den inte alls visat att denna inblandning gjorde det omöjligt för [bolaget] att inleda ett effektivt samarbete med sina partner före mars 1993”.

22 IPK överklagade, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 22 december 1997, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen, förstainstansrättens dom av den 15 oktober 1997 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen.

23 I sin dom av den 5 oktober 1999 i mål C-433/97 P, IPK mot kommissionen (REG 1999, s. I-6795), slog domstolen fast följande:

”15 Domstolen konstaterar, såsom framgår av punkt 47 i [förstainstansrättens dom av den 15 oktober 1997 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen], att [IPK] hade lämnat uppgifter om att tjänstemän vid kommissionen lagt sig i ledningen av projektet. Denna inblandning i projektet beskrivs närmare i punkterna 9 och 10 [i förstainstansrättens dom i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen] och den kan ha påverkat projektets förlopp.

- 16 Under dessa omständigheter ankom det på kommissionen att styrka att [IPK], trots tjänstemännens agerande, fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt.
- 17 Detta betyder att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att kräva att [IPK] skulle bevisa att tjänstemän vid kommissionen hade agerat på ett sätt som gjort det omöjligt för [IPK] att inleda ett effektivt samarbete med sina partner i projektet.”
- 24 Som en följd därav undanröjde domstolen förstainstansrättens dom av den 15 oktober 1997 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen och återförvisade målet till förstainstansrätten med stöd av artikel 54 första stycket i EG-stadgan.
- 25 Efter återförvisningen till förstainstansrätten åberopade IPK två grunder till stöd för sin talan om ogiltigförklaring. Grunderna avsåg dels att vissa allmänna rättsprinciper hade åsidosatts, dels att artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG) hade åsidosatts.

Den överklagade domen

- 26 Vad gällde tvisten i sak konstaterade förstainstansrätten i punkt 35 i den överklagade domen att skrivelsen av den 30 november 1993 bestod av två delar. I den första delen, det vill säga punkterna 1–5 i skrivelsen, berördes kommissionens beslut att inte betala den andra delen av stödet och där återfinns således skälen till det omtvistade beslutet. I den andra delen, det vill säga punkterna 6–12 i skrivelsen av den 30 november 1993, berördes ett eventuellt återkrav av de 60 procent av stödet som redan hade erlagts.

- 27 Förstainstansrätten fann, i punkt 36 i den överklagade domen att, vilket kommissionen vitsordade vid sammanträdet, punkterna 6–12 i skrivelsen av den 30 november 1993 inte utgjorde skäl till det omtvistade beslutet. Eftersom dessa punkter endast avsåg ett eventuellt framtida kommissionsbeslut om att den del av stödet som redan betalats skulle betalas tillbaka, fann förstainstansrätten att IPK:s argument i ansökan beträffande de nämnda punkterna inte skulle läggas till grund för sakprövningen.
- 28 Vad gällde IPK:s första grund, som avsåg ett påstått åsidosättande av flera allmänna rättsprinciper, sammanfattade förstainstansrätten i punkterna 42–55 i den överklagade domen parternas argument i fråga om vilket slutdatum som föreskrivits för projektets genomförande. Förstainstansrätten fann dels att det enligt beslutet av den 4 augusti 1992 att bevilja det finansiella stödet och den därtill fogade förklaringen, ålåg IPK att genomföra projektet senast per den 31 oktober 1993, dels att IPK på sidan 89 i sin slutrapport för övrigt vitsordat att detta datum utgjorde slutdatumet för projektets genomförande.
- 29 I punkterna 56–63 i den överklagade domen tog förstainstansrätten ställning till parternas argument i fråga om projektets status per den 31 oktober 1993, varefter den fann att det var ostridigt att projektet, vid nämnda datum, inte uppfyllde villkoren i IPK:s förslag, i vart fall vad avser stadium 7.
- 30 I punkterna 64–75 i den överklagade domen erinrade förstainstansrätten om de skäl som IPK framfört för att slutdatumet den 31 oktober 1993 överskreds, nämligen den sena utbetalningen av den första delen av det finansiella stödet, mötet den 24 november 1992 och kommissionens försök att få in Studienkreis i projektets genomförande. Enligt förstainstansrätten framgick det av handlingarna

i målet att kommissionen redan från sommaren 1992 fram till och med åtminstone den 15 mars 1993 utövade påtryckningar på IPK för att Studienkreis skulle tas med i projektet.

31 I punkterna 76–85 i den överklagade domen prövade förstainstansrätten huruvida kommissionen hade bevisat att IPK, trots agerandet för att få med Studienkreis i projektet, fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt (se domstolens dom av den 5 oktober 1999 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen, punkt 16). Mot bakgrund av att kommissionens inblandning hade försenat projektet fram till mars 1993, ansåg förstainstansrätten i punkt 84 i den överklagade domen att det inte fanns någonting som tydde på att den partiella verkställigheten av projektet per den 31 oktober 1993 också skulle anses bero på IPK:s påstådda inkompetens.

32 I den överklagade domen fann förstainstansrätten särskilt följande:

”85 Mot denna bakgrund samt på grund av att kommissionen inte åberopat några andra argument, konstaterar förstainstansrätten att kommissionen inte lyckats styrka att '[IPK] fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt', trots kommissionens inblandning, bland annat för att få med Studienkreis i ... projektet.

86 Således insisterade kommissionen redan från sommaren 1992 fram till och med åtminstone den 15 mars 1993 hos [IPK] på att Studienkreis skulle tas med i ... projektet, trots att det varken i [IPK:s] förslag eller i beslutet om beviljande av stöd angavs att detta företag skulle delta i projektet. Detta innebar oundvikligen att projektet försenades. Vidare har kommissionen inte lyckats styrka att [IPK] trots denna inblandning fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt. Mot bakgrund härav anser förstainstansrätten att kommissionen åsidosatt principen om tro och heder genom att inte betala den andra delen av stödet på den grunden att projektet inte slutförts den 31 oktober 1993.”

33 Förstainstansrätten biföll således talan på den grunden, varvid det inte var nödvändigt att pröva något annat agerande från kommissionens sida.

34 I punkterna 88 och 89 i den överklagade domen beskrev förstainstansrätten kommissionens argument avseende en olaglig samverkan mellan avdelningschefen vid GD XXIII, Tzoanos, vilken omtalas i punkt 10 i denna dom, företaget 01-Pliroforiki och IPK. Förstainstansrätten underkände därefter detta argument i följande ordalag:

”90 ... varken i det [omtvistade] beslutet eller i skrivelsen av den 30 november 1993, som det [omtvistade] beslutet hänvisar till, nämns att det skulle föreligga en olaglig samverkan mellan Tzoanos, 01-Pliroforiki och [IPK], vilken skulle utgöra hinder för utbetalningen av den andra delen av stödet till [IPK]. Vidare anges det varken i det [omtvistade] beslutet eller i skrivelsen av den 30 november 1993 att kommissionen ansåg att [IPK] beviljats stödet på ett otillbörligt sätt. Under dessa omständigheter kan kommissionens förklaring avseende den olagliga samverkan mellan de berörda parterna inte anses vara ett förtydligande under förfarandet av skälen till det [omtvistade] beslutet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 26 november 1981 i mål 195/80, Michel mot parlamentet, REG 1981, s. 2861, punkt 22; förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-16/91 RV, Rendo m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1827, punkt 45, och av den 25 maj 2000 i mål T-77/95 RV, Ufex m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. II-2167, punkt 54).

91 Med stöd av artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) skall förstainstansrätten begränsa sin prövning till att endast avse det [omtvistade] beslutets lagenlighet på grundval av skälen i rättsakten. Följaktligen skall kommissionens argument avseende principen att svek ointetgör allt (*fraus omnia corrumpit*) inte godtas.

92 Om kommissionen efter det att den fattat det [omtvistade] beslutet ansåg att indicierna i punkt 89 ovan var tillräckliga för att dra slutsatsen att det förelåg en olaglig samverkan mellan Tzoanos, 01-Pliroforiki och [IPK] som innebar att förfarandet för tilldelning av stöd till förmån för ... projektet blev ogiltigt, hade den — i stället för att under förevarande förfarande åberopa skäl som inte anges i nämnda beslut — kunnat återkalla [beslutet] och fatta ett nytt beslut, inte bara om att inte betala den andra delen av stödet utan även om att begära att den redan utbetalade delen skulle betalas tillbaka.

93 Av vad anförts följer att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras samt att det saknas anledning att pröva [IPK:s] andra grund.”

35 Förstainstansrätten ogiltigförklarade således det omtvistade beslutet och förpliktade kommissionen att bära sin rättegångskostnad och ersätta IPK:s rättegångskostnader vid förstainstansrätten och domstolen.

Överklagandena

36 IPK har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen till den del förstainstansrätten i punkterna 34–36 har utgått från att punkterna 6–12 i kommissionens skrivelse av den 30 november 1993 inte utgjorde skäl till det omtvistade beslutet,

— avvisa eller, i andra hand, ogilla kommissionens överklagande, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

37 IPK har anfört tre grunder till stöd för sitt överklagande, vilka avser missuppfattning av föremålet för tvisten, åsidosättande av motiveringsskyldigheten och åsidosättande av de bindande rättsverkningarna av domstolens dom av den 5 oktober 1999 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen.

38 Kommissionen har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen och ogilla IPK:s talan mot det omtvistade beslutet,

— i andra hand upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till förstainstansrätten,

— avvisa eller, i andra hand, ogilla IPK:s överklagande, och

— förplikta IPK att ersätta rättegångskostnaderna.

- 39 Kommissionen har för sin del i sitt överklagande åberopat fem grunder vilka avser att det gjorts en ofullständig bedömning av det omtvistade beslutets motivering och skett en överträdelse av förbudet mot obehörig vinst, att det gjorts en felaktig bedömning av den påstått olagliga samverkan mellan Tzoanos, företaget 01-Pliroforiki och IPK, att det gjorts en felaktig bedömning av kommissionens förslag att låta Studienkreis delta i projektet, att förstainstansrätten underlåtit att pröva konsekvenserna av ett åsidosättande av principen om tro och heder och underlåtit att pröva principen att den som kräver det som genast måste återlämnas handlar mot tro och heder (*dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est*) och principen att svek omintetgör allt (*fraus omnia corrumpit*).

Huruvida överklagandena kan tas upp till sakprövning

IPK:s överklagande

- 40 I artikel 92.2 i domstolens rättegångsregler föreskrivs följande:

”Domstolen kan när som helst på eget initiativ pröva om talan skall avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas eller, efter att ha hört parterna, fastställa att det inte längre finns något föremål för talan och att det inte längre finns anledning att döma i saken. Ett sådant beslut fattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 91.3 och 91.4.”

- 41 Enligt artikel 49 första och andra styckena i EG-stadgan för domstolen gäller följande:

”Förstainstansrättens slutliga avgöranden samt avgöranden av den rätten som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande

behörighet eller något annat processhinder får överklagas till domstolen inom två månader efter delgivningen av det avgörande som överklagas.

Varje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan har rätt att överklaga...”

- 42 Såsom framgår av punkt 28 i den överklagade domen hade IPK yrkat att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara det omtvistade beslutet. Genom att förstainstansrätten i domslutet i den överklagade domen fann att beslutet skulle ogiltigförklaras i sin helhet har den bifallit IPK:s yrkanden fullt ut. Härav följer att IPK, eftersom bolaget inte helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan vid förstainstansrätten, inte har rätt att överklaga den överklagade domen till domstolen i enlighet med artikel 49 andra stycket i EG-stadgan för domstolen.
- 43 Av ovanstående följer att IPK:s överklagande skall avvisas, utan att det är nödvändigt att pröva den grund som kommissionen har anfört till stöd för avvisning.

Kommissionens överklagande

- 44 IPK har gjort gällande att det är uppenbart att kommissionens överklagande skall avvisas. Enligt IPK gör kommissionen uttryckligen endast gällande rättegångsfel.

Emellertid är det absolut inte fråga om sådana rättegångsfel som kan åberopas inom ramen för ett överklagande till domstolen. Dessa fel utgör endast åsidosättanden av bestämmelser som rör domstolsförfarandet, vilka vare sig påverkar domens innehåll eller leder till felaktig tillämpning av materiell rätt.

45 IPK har även gjort gällande att en ofullständig eller felaktig rättslig bedömning som kommissionen felaktigt åberopat som det första, andra och tredje rättegångsfelet, inte utgör ett sådant rättegångsfel. Detta följer av att den nämnda felaktiga eller ofullständiga rättsliga bedömningen avser innehållet i en dom. Vidare utgör en underlåtenhet att pröva de rättsliga konsekvenserna av ett åsidosättande av allmänna rättsprinciper ett materiellt fel i domen och inte ett rättegångsfel.

46 Vidare rör den första, andra, fjärde och femte grunden dels frågan om IPK:s påstått bristfälliga prestation, dels frågan om en olaglig samverkan, vilket uppenbarligen gjorts gällande i ond tro, mellan avdelningschefen inom GD XXIII, företaget 01-Pliroforiki och IPK. Det är således endast fråga om sakfrågor, vilka inte kan prövas av domstolen eftersom prövningen, inom ramen för ett överklagande, är begränsad till rättsfrågor. I själva verket syftar kommissionens överklagande till en ny prövning av argument som redan åberopats vid förstainstansrätten, vilket inte är tillåtet enligt domstolens rättspraxis.

47 Kommissionens samtliga grunder för överklagandet avser att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning av rättsfrågor. De syftar således till en prövning av såväl förstainstansrättens rättsliga bedömning av omständigheterna som de rättsliga följderna därav. Domstolen finner därför att IPK:s invändning om rättegångshinder på grund av att de nämnda grunderna endast gäller förstainstansrättens prövning av sakomständigheterna inte kan godtas. Dessutom har kommissionens felaktiga bedömning av dessa grunder såsom påstådda rättegångsfel inte någon

betydelse för frågan huruvida överklagandet kan tas upp till sakprövning på dessa grunder.

- 48 Vidare framgår det av artikel 225 EG, artikel 58 första stycket i domstolens stadga och artikel 112.1 första stycket c i domstolens rättegångsregler att det i ett överklagande klart skall anges på vilka punkter den dom som det yrkas upphävning av ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande (se, särskilt, dom av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, Bergaderm och Goupil mot kommissionen, REG 2000, s. I-5291, punkt 34, av den 8 januari 2002 i mål C-248/99 P, Frankrike mot Monsanto och kommissionen, REG 2002, s. I-1, punkt 68, och av den 6 mars 2003 i mål C-41/00 P, Interporc mot kommissionen, REG 2003, s. I-2125, punkt 15).
- 49 Ett överklagande som är begränsat till att upprepa eller att ordagrant återge de grunder och argument som har framförts inför förstainstansrätten, inbegripet dem som är baserade på omständigheter som förstainstansrätten uttryckligen har underkänt, uppfyller inte kravet på motivering som följer av dessa bestämmelser (se, särskilt, beslut av den 25 mars 1998 i mål C-174/97 P, FFSA m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. I-1303, punkt 24, och domen i det ovannämnda målet Interporc mot kommissionen, punkt 16).
- 50 När en klagande har ifrågasatt förstainstansrättens tolkning eller tillämpning av gemenskapsrätten kan dock de rättsfrågor som prövades av förstainstansrätten på nytt tas upp till diskussion i målet om överklagande (se dom av den 13 juli 2000 i mål C-210/98 P, Salzgitter mot kommissionen, REG 2000, s. I-5843, punkt 43). Om klaganden inte på detta sätt kunde utforma sitt överklagande med stöd av grunder och argument som redan åberopats vid förstainstansrätten, skulle överklagandeinstitutet förlora en del av sin innebörd (se bland annat domen i det ovannämnda målet Interporc mot kommissionen, punkt 17, och beslut av den 11 november 2003 i mål C-488/01 P, Martinez mot parlamentet, REG 2003, s. I-13355, punkt 39).

- 51 I förevarande fall syftar överklagandet just till att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning av flera rättsfrågor som den hade att pröva såsom första instans. Överklagandet innehåller tydliga uppgifter om de kritiserade aspekterna av den överklagade domen och de grunder och argument som överklagandet grundar sig på.
- 52 Enligt artikel 118 i domstolens rättegångsregler är emellertid artikel 42.2 i dessa regler, som i princip förbjuder att nya grunder åberopas under rättegången, tillämplig i mål om överklagande av förstainstansrättens avgöranden. Domstolen är i ett mål om överklagande således endast behörig att pröva förstainstansrättens bedömning av de grunder som har behandlats vid den (se dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkt 59, av den 28 maj 1998 i mål C-7/5 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkt 62, och beslut av den 28 juni 2001 i mål C-352/99 P, Eridania m.fl. mot rådet, REG 2001, s. I-5037, punkterna 52 och 53).
- 53 Genom den första grundens första del kritiserar kommissionen förstainstansrätten för en påstådd ofullständig bedömning av det omtvistade beslutets motivering. Enligt kommissionen beaktade förstainstansrätten inte att det nämnda beslutet grundade sig på två helt olika skäl: dels att projektet inte var avslutat den 31 oktober 1993 eftersom det sjätte och det sjunde stadiet saknades (se punkterna 1 och 3 i skrivelsen av den 30 november 1993), dels att det arbete som redan utförts av IPK under stadierna ett till fem och som fakturerats till ett högt pris var oanvändbart (se punkterna 2 och 4 i den nämnda skrivelsen).
- 54 Kommissionen har hävdatt att dess skäl i punkterna 2 och 4 i skrivelsen av den 30 november 1993 inte gällde det sjätte och det sjunde stadiet utan de inledande stadierna i projektet. Under de stadierna hade IPK utfört arbete som kvantitativt sett var omfattande och för detta hade IPK uppenbarligen haft tillräckligt med tid,

men arbetet var onödigt. Genom att endast punkt 1 i den nämnda skrivelsen citeras i den överklagade domen görs det där endast hänvisning till att det sjätte och det sjunde stadiet inte hade genomförts. Eftersom förstainstansrätten inte prövade det andra skäl för den vägrade utbetalningen som kommissionen anförde i det omtvistade beslutet är den överklagade domen inte tillräckligt motiverad och innebär således en felaktig rättstillämpning.

- 55 I förevarande fall finner domstolen, såsom generaladvokaten har anfört i punkt 45 i sitt förslag till avgörande, att kommissionen vid förstainstansrätten inte hävdade att enbart de skäl som angivits i punkterna 2 och 4 i skrivelsen av den 30 november 1993 räckte som motivering för det omtvistade beslutet och för att det inte skall ogiltigförklaras, vilket, enligt förstainstansrätten, blir följderna av att principen om tro och heder har åsidosatts.
- 56 Den första grundens första del utgör således en ny grund och kan därför inte tas upp till sakprövning.
- 57 Genom sin fjärde grund kritiserar kommissionen förstainstansrätten för att ha dragit slutsatsen, av att principen om tro och heder hade åsidosatts, att hela det omtvistade beslutet skulle ogiltigförklaras. Enligt kommissionen har förstainstansrätten felaktigt utgått från att det fanns ett samband mellan det ekonomiska värdet av det sjätte och det sjunde stadiet i projektet som inte hade genomförts och beloppet av den andra delen av stödet som inte hade utbetalats. Detta innebär att förstainstansrätten har ansett att värdet av det sjätte och det sjunde stadiet i projektet uppgick till exakt 40 procent av det nämnda projektets totala kostnader.

- 58 Kommissionen har gjort gällande att förstainstansrätten borde ha ogiltigförklarat det omtvistade beslutet endast i den utsträckning som kommissionen, genom det nämnda beslutet, vägrade lämna finansiellt bidrag till de utgifter som IPK lagligen pådragit sig för det sjätte och det sjunde stadiet av projektet, vilka senare aldrig slutfördes på grund av tidsbrist. Eftersom förstainstansrätten i punkt 93 i den överklagade domen ogiltigförklarade beslutet i dess helhet, har kommissionen gjort gällande att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning.
- 59 Domstolen finner det härvid tillräckligt att påpeka att kommissionen vid förstainstansrätten varken yrkade att en eventuell ogiltigförklaring av beslutet skulle vara en delvis ogiltigförklaring eller åberopade en grund som den som framförts här.
- 60 Härav följer att kommissionen, eftersom den åberopat en ny grund vid domstolen, inte kan klandra förstainstansrätten för att inte ha ogiltigförklarat det omtvistade beslutet delvis vad gäller kommissionens vägran att utbetala finansiellt stöd för det sjätte och det sjunde stadiet av projektet. Den fjärde grunden kan därför inte tas upp till sakprövning.
- 61 Av ovanstående följer att kommissionens överklagande, med undantag för den första grundens första del och den fjärde grunden, kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak av kommissionens överklagande

Den andra och den femte grunden

- 62 Genom sin andra och sin femte grund, vilka det finns skäl att pröva i ett sammanhang och till att börja med, kritiserar kommissionen förstainstansrätten för att ha missförstått de skäl som redovisas i punkterna 15 och 16 i domstolens dom av den 5 oktober 1999 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen. Detta gäller särskilt betydelsen av den påstådda olagliga samverkan mellan avdelningschefen vid GD XXIII, företaget 01-Pliroforiki och IPK.
- 63 Kommissionen har hävdat att denna samverkan försenade projektets genomförande till åtminstone februari 1993. Förseningen orsakades dels av att de medverkande i projektet inte kunde komma överens om tilldelningen av de medel som avdelningschefen vid GD XXIII krävt till det grekiska företagens fördel, vilket medförde att hela projektet avstannade, dels av att IPK avsiktligt dolde den nämnde chefens agerande. Med stöd av punkterna 15 och 16 i domstolens dom av den 5 oktober 1999 i det ovannämnda målet IPK mot kommissionen, borde förstainstansrätten ha prövat huruvida kommissionen hade visat att IPK, trots de aktuella agerandena, fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt. Genom att bortse från kommissionens argument om en sådan samverkan såsom ovidkommande, har förstainstansrätten enligt kommissionen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning.
- 64 Vidare har kommissionen hävdat att förstainstansrätten, genom att konstatera att den inte är någon straffrättslig instans och att den inte kunde pröva en sådan samverkan, har åsidosatt principen *dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est* (den som kräver det som genast måste återlämnas handlar mot tro och heder) och principen *fraus omnia corrumpit* (svek omintetgör allt).

- 65 IPK har däremot framhållit att det inte har förekommit någon olaglig samverkan mellan avdelningschefen vid GD XXIII, företaget 01-Pliroforiki och IPK. Beslutets lagenlighet skall under alla förhållanden prövas enbart med hänsyn till vilka skäl det antagits på, och, såsom förstainstansrätten funnit, det omtvistade beslutet innehåller inte något konstaterande beträffande någon olaglig samverkan mellan IPK och den nämnde avdelningschefen och företaget 01-Pliroforiki.
- 66 Enligt fast rättspraxis har skyldigheten att motivera ett beslut som går någon emot till syfte att göra det möjligt för domstolen att pröva beslutets lagenlighet och att ge den berörda parten tillräckliga upplysningar för att bedöma om beslutet är välgrundat eller om det är behäftat med ett sådant fel att dess lagenlighet kan ifrågasättas. Härav följer att beslutet som går den berörda parten emot och beslutets motivering i princip måste komma den berörda parten till handa samtidigt. Avsaknaden av motivering kan inte avhjälpas genom att den berörda parten får kännedom om skälen till beslutet under förfarandet vid domstolen (domen i det ovannämnda målet Michel mot parlamentet, punkt 22).
- 67 Dessutom skall förstainstansrätten, med stöd av artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse), begränsa sin prövning till att endast avse det ifrågasatta beslutets lagenlighet på grundval av de skäl som anges i rättsakten.
- 68 I förevarande fall vägrade kommissionen, genom det omtvistade beslutet och av de skäl som angavs i skrivelsen av den 30 november 1993, att till IPK betala ut resterande 40 procent av det stöd på 530 000 ecu som den aviserat för projektet. I den nämnda skrivelsen meddelade kommissionen IPK att den ansåg att arbetet som utförts fram till den 31 oktober 1993 inte på ett tillfredsställande sätt överensstämde med vad som hade förutsagts i förslaget och den redogjorde för skälen för sitt beslut i punkterna 1–6 i samma skrivelse.

- 69 Av punkt 15 i denna dom framgår att det varken i skrivelsen av den 30 november 1993 eller i det omtvistade beslutet har hänvisats till någon samverkan mellan avdelningschefen vid GD XXIII, 01-Pliroforiki och IPK. Det är således med rätta som förstainstansrätten, i punkt 90 i den överklagade domen, inte ansett att någon sådan samverkan utgjorde skäl till det omtvistade beslutet.
- 70 Dessutom konstaterade förstainstansrätten att skrivelsen av den 30 november 1993 och det omtvistade beslutet inte innehöll någon uppgift om att kommissionen ansåg att IPK hade beviljats stödet på ett otillbörligt sätt. Det var därför med rätta som den fann att kommissionens förklaring avseende den olagliga samverkan mellan de berörda parterna inte kunde anses vara ett förtydligande av skälen till det omtvistade beslutet under förfarandets gång och att den rättspraxis som angivits i punkt 66 i denna dom var tillämplig i förevarande fall.
- 71 Under dessa omständigheter kunde förstainstansrätten således i punkt 91 i den överklagade domen, utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning, av samtliga dessa skäl sluta sig till att kommissionens argument avseende principen att svek omintetgör allt (*fraus omnia corrumpit*) inte kunde godtas. Dessutom hade principen att den som kräver det som genast måste återlämnas handlar mot tro och heder (*dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est*) inte åberopats vid förstainstansrätten, och kommissionens argument om att förstainstansrätten har åsidosatt denna princip kan därför inte prövas.
- 72 Domstolen finner därför att i den del överklagandet kan prövas på kommissionens andra och femte grund skall det lämnas utan bifall.

Den tredje grunden

- 73 Kommissionens tredje grund, som domstolen finner skäl att pröva i ett andra skede, avser att förstainstansrätten i punkterna 64–86 i den överklagade domen gjort sig skyldig till en felaktig och motsägelsefull bedömning av kommissionens förslag att Studienkreis skulle delta i projektet.
- 74 Även om förstainstansrätten i förevarande fall har konstaterat att kommissionen inte låtit beviljandet av stödet vara avhängigt av huruvida Studienkreis tilläts delta i projektet, har den, enligt kommissionen, ansett att kommissionen skulle ha kunnat uppställa krav på ett sådant deltagande genom att föreskriva ett villkor härom i sitt beslut att bevilja stöd. Kommissionen har följaktligen anfört att förstainstansrättens resonemang är motsägelsefullt i så motto att den likväl fann att kommissionens förslag att Studienkreis skulle delta i projektet utgjorde ett åsidosättande av principen om tro och heder.
- 75 Denna grund följer av en felaktig tolkning av den överklagade domen.
- 76 Förstainstansrätten har i punkt 69 i den överklagade domen funnit att för det fall kommissionen ansåg att Studienkreis deltagande var nödvändigt eller önskvärt för att projektet skulle kunna genomföras på ett bra sätt, hade den i sitt beslut att bevilja stöd kunnat föreskriva villkor för detta ändamål. De eventuella kandidaterna hade då kunnat veta vad de kunde förvänta sig och hade kunnat vidtaga åtgärder därefter. Det framgår emellertid av handlingarna i målet att kommissionen i sitt beslut att bevilja stöd hade godtagit IPK:s förslag utan något villkor om att Studienkreis eventuellt skulle delta i projektet.

- 77 För övrigt utövade kommissionen, såsom förstainstansrätten har bedömt det i punkterna 70–75 i den överklagade domen, redan sommaren 1992 fram till åtminstone den 15 mars 1993 påtryckningar på IPK för att Studienkreis skulle delta i projektet. Det var således med rätta som förstainstansrätten har funnit att kommissionens fortgående påtryckningar på IPK utgjorde en inblandning som hindrade IPK att leda projektet.
- 78 I punkterna 76–85 i den överklagade domen fann förstainstansrätten vidare att kommissionen inte hade förmått visa att IPK, trots kommissionens inblandning, särskilt den som avsåg att Studienkreis skulle delta i projektet, fortfarande kunde leda projektet på ett tillfredsställande sätt. Följaktligen fann förstainstansrätten i punkt 86 i domen med rätta att kommissionen hade åsidosatt principen om tro och heder genom att inte betala den andra delen av stödet på den grunden att projektet inte hade slutförts den 31 oktober 1993.
- 79 Således kan förstainstansrättens bedömning, tvärtemot vad kommissionen har hävdats, inte anses som motsägelsefull.
- 80 Under dessa förhållanden kan överklagandet inte vinna bifall på den tredje grunden.

Den första grundens andra del

- 81 Genom den första grundens andra del, som domstolen finner skäl att pröva avslutningsvis, kritiserar kommissionen förstainstansrätten för att ha föranlett en

obehörig vinst för IPK genom att gemenskapen tvingas utge ersättning för onödigt arbete som inte följde riktlinjerna för projektet, utan att ha gjort en lämplig rättslig bedömning.

82 Domstolen påpekar i detta hänseende att den, vid sin prövning av lagenligheten av de rättsakter som antas av gemenskapsinstitutionerna, enligt artikel 231 första stycket EG, skall ogiltigförklara den berörda rättsakten om talan är välgrundad.

83 Enligt artikel 233 första stycket EG skall den institution vars rättsakt har förklarats ogiltig vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domstolens dom. Enligt denna artikel är den berörda institutionen skyldig att undvika att de rättsakter som skall ersätta den ogiltigförklarade rättsakten är behäftade med samma rättsstridigheter som dem som fastslagits i domen om ogiltigförklaring (dom av den 14 september 1999 i mål C-310/97 P, kommissionen mot AssiDomän Kraft Products m.fl., REG 1999, s. I-5363, punkt 56).

84 I förevarande fall har kommissionen missförstått såväl verkningarna av den överklagade domen, vilken, med tillämpning av artikel 231 första stycket EG, ogiltigförklarar det omtvistade beslutet, som vilka åtgärder den är skyldig att vidta för att följa den nämnda domen i enlighet med artikel 233 första stycket EG.

85 Förstainstansrätten ogiltigförklarade det omtvistade beslutet genom vilket kommissionen vägrade att till IPK betala de 40 procent som ännu inte utbetalats

av det stöd på 530 000 ecu som den aviserat för projektet. I punkt 94 i den överklagade domen slog den fast att det ankommer på kommissionen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen. Förstainstansrätten ålade således kommissionen att undvika att de beslut som skall ersätta det ogiltigförklarade beslutet är behäftade med samma rättsstridigheter som dem som fastslagits i den överklagade domen. Förstainstansrätten har inte, i motsats till vad kommissionen har hävdad, förpliktat gemenskapen att utdela de 40 procent av stödet som ännu inte utbetalats och har således inte förpliktat den att utge ersättning för arbeten som, enligt kommissionen, är onödiga och som inte följde riktlinjerna för projektet.

86 Följaktligen kan överklagandet inte vinna bifall på den första grundens andra del.

87 I den del överklagandet kan prövas på de grunder som kommissionen har åberopat till stöd för sitt överklagande skall det lämnas utan bifall. Överklagandet skall därför ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

88 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i dessa regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Domstolen kan emellertid enligt artikel 69.3 första stycket i dessa regler besluta att vardera parten skall bära sin kostnad, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter. Eftersom båda klagandena har tappat målet, anser domstolen att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

- 1) Överklagandena ogillas.
- 2) Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

Skouris

Cunha Rodrigues

Puissochet

Schintgen

Macken

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 april 2004.

R. Grass

Justititesekreterare

V. Skouris

Ordförande